امکان سامان دهی شروع شهر در بلاد شرقی در نصف النهار دحو الارض

(41:08)

الان روی این فرض سیدنی و امثال آن چه صورتی دارد؟ آن چه که ما به دنبالش هستیم این است که زوال مکه را در نظر بگیریم؛ نصف النهاری که از نقطه مرکز کعبه مشرّفه رد می شود. اگر اهلال هلال قبل از زوال شد، اذا الیوم من شوال. اگر بعد از زوال شد، اذا الیوم من شهر رمضان. با این تعبیر ببینیم شرق که سیدنی است و غرب چه می شود؟ آن چه که عرض من است، این است: اگر قبل از زوال شد، مشکل ما در بلاد شرقی است. اگر بعد از زوال شد، مشکل ما در بلاد غربی است. باید به این برسیم.

شاگرد: مثلا ساعتش نیم ساعت به غروب است. می گوییم اذا الیوم من رمضان؟

استاد: حالا ببینیم چطور می شود. ببینیم بلاد شرقی و غربی را چطور باید سامان دهی کنیم. شما غروب دیشب را فرمودید.

شاگرد: قبول دارید که این مشکل پیش می آید؟ یعنی قبل از زوال او نیم ساعت به غروب دیگری می شود.

استاد: با احکام طولی ای که عرض کردم، در هر بلدی که خلاف واضح عرف متشرعه می شود، شارع آن ها را به عنوان یک انشاء طولی، نه به عنوان یک انشائی که در می کند و منافض به دحو الارض است، سامان می دهد. نصف النهار دحو الارض یک انشائی در پایه کار است. وقتی جایی به مشکل خورد انشاء طولی می آید و طبق بلد خودشان حکم محلی پیدا می کنند. روی مبانی مختلف می توانیم حرف بزنیم.

ولی سوال این است: آیا می توان نصف النهار را قرار داد اما بدون انشاء طولی به این صورت آن را سامان داد؟ با یک انشاءات طولی ِلطیف دیگری که اصلا اسم آن ها انشاء نیست، می توان سر رساند یا نه؟ صحبت ما در این جا است.

ببینید اگر قبل از زوال باشد، حضرت در روایت سهل فرمودند: اول ِکار شمس در وسط سماء در برج حمل بود؛ فی شرفها. الان شرف الشمس درجه نوزدهم فروردین است. «و القمر فی شرفه»؛ البته حضرت نفرمودند. ولی در رساله ذهبیه حضرت برای مامون شرف القمر را فرمودند. رساله ذهبیه که برای طب است، فرمودند «شرف قمر» ثور است. سوم ای چهارم می شود. خب حدودا چقدر فاصله می شود؟ یعنی آن وقتی که حضرت فرمودند شمس در وسط سماء بود، قمر از مقارنه در شده بود یا هنوز مانده بود؟ در شده بود. یعنی ماه نوی ِبعد از مقارنه آغاز شده بود. در ثور بود. یعنی اگر در آسمان نگاه می کردیم شمس در وسط آسمان بود، قمر با فاصله سیزده-چهارده درجه طرف راست

شمس به طرف غرب بود؟ ای طرف چپ شمس به طرف شرق بود؟ طرف چپ شمس بود. یعنی پشت سر خورشید بود. ولذا همان روز اول خورشید غروب کرد. با چه فاصله ای شمس غروب کرد؟ اگر فاصله چهارده درجه بوده، هر دو ساعتی قمر یک درجه می رود. مثال اگر از زوال تا غروب شش ساعت بود، باید سه درجه به آن اضافه بشود. یعنی در وقت غروب هفده درجه بود.

شاگرد: امکان رؤیت هم بوده است.

استاد: امکان رؤیت عادی عادی بوده است. این ها نکات خوبی است.

بازبینی #2
ایجاد شده 15 ژانویه 2026 08:10:09 توسط ... .
به روزرسانی شده 15 ژانویه 2026 08:15:44 توسط ... .